

Samarbeid over landegrensene for digital forsvarsevne

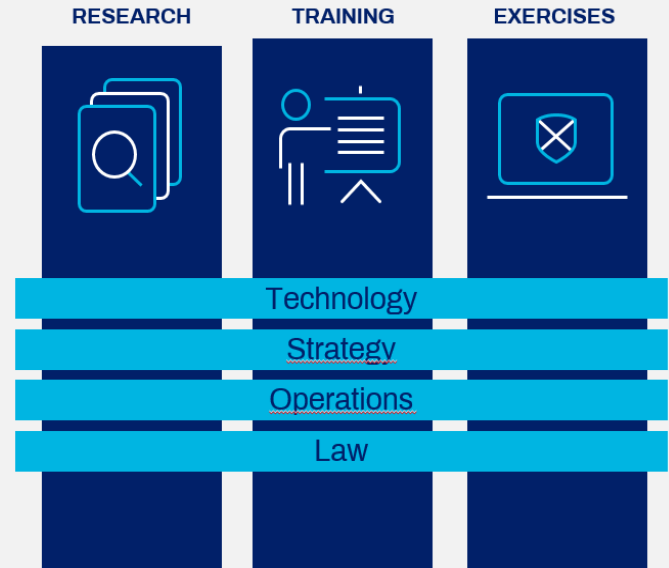
Mai 2024
Justissektorens
cybersikkerheitskonferanse

Erik Kursetgjerde
NATO Cooperative Cyber
Defence Center Of Excellence
(CCDCOE)

NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence

- Senteret oppretta i 2008
- Massive cyberoperasjonar mot Estland i 2007 bidrog til oppretting – og å sette domenet på dagsorden i NATO.
- Senterets rolle er:
 - å støtte medlemsland og NATO med fleirdisiplinsekspertise innan forsvar i det digitale domenet
 - Tilrettelegge for samarbeid mellom likesinna nasjonar.

Noreg og CCDCOE

- Medlemsskap 2019
- Fellesprosjekt mellom JD, FD og UD
- “Plass ved bordet”
- Tilgang på kurs og øvingar

Forsking

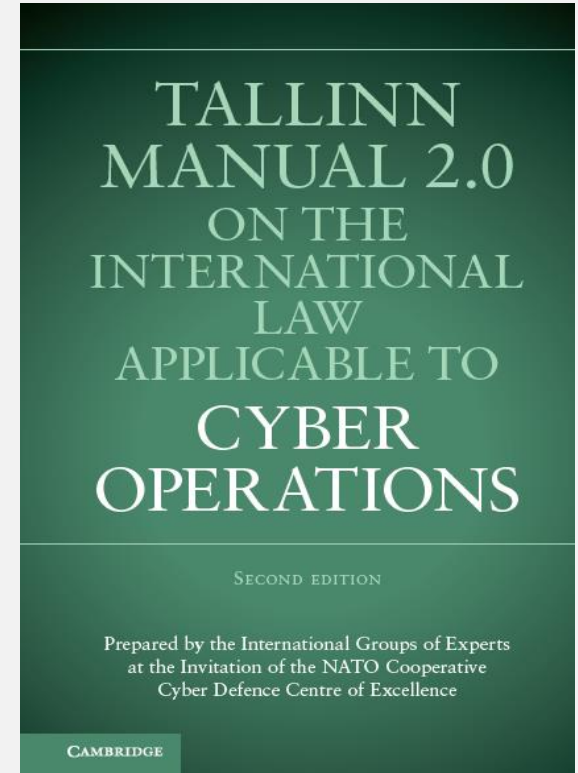
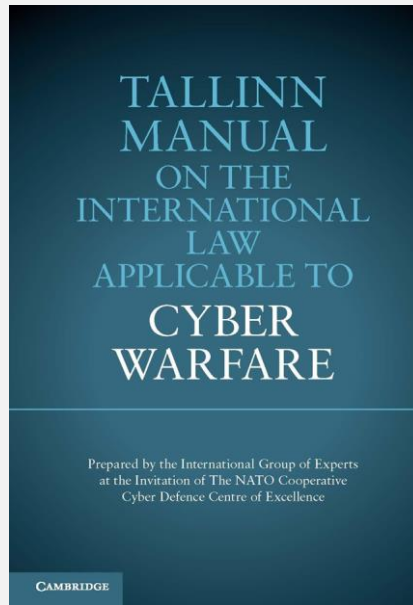
Fleirdisiplinær forskning innan

- Teknologi
- Strategisk effekt av domenet
- Operasjonsplanlegging
- Internasjonal lov og normer

Tallinn Manual

- Tolking av korleis folkeretten gjer seg gjeldande i det digitale rom
- Utvikla med ei internasjonal gruppe ekspertar
- Stadig utvikling i statleg praksis frå første versjonen i 2013, til noverande versjon frå 2017
- Nøytralt ikkje-juridisk bindande dokument
- Arbeidet med den tredje versjonen starta i 2021, forventa ferdigstilling i 2027

Kursverksemd

CCDCOE promoterer
laupande læring innan
domenet

Kurs er basert på det siste
innanfor intern forskning og
cyber-øvingar

Øvingar

CCDCOE organiserer og støtter øvingar innan NATO og CCDCOE medlemsland

**LOCKED
SHIELDS**

Verdas største cyberforsvarsøving i sanntid

41

Nasjonar

18

Blå lag

8000

Åtak

**LOCKED
SHIELDS
2024**

~ 4000

Personar
involvert

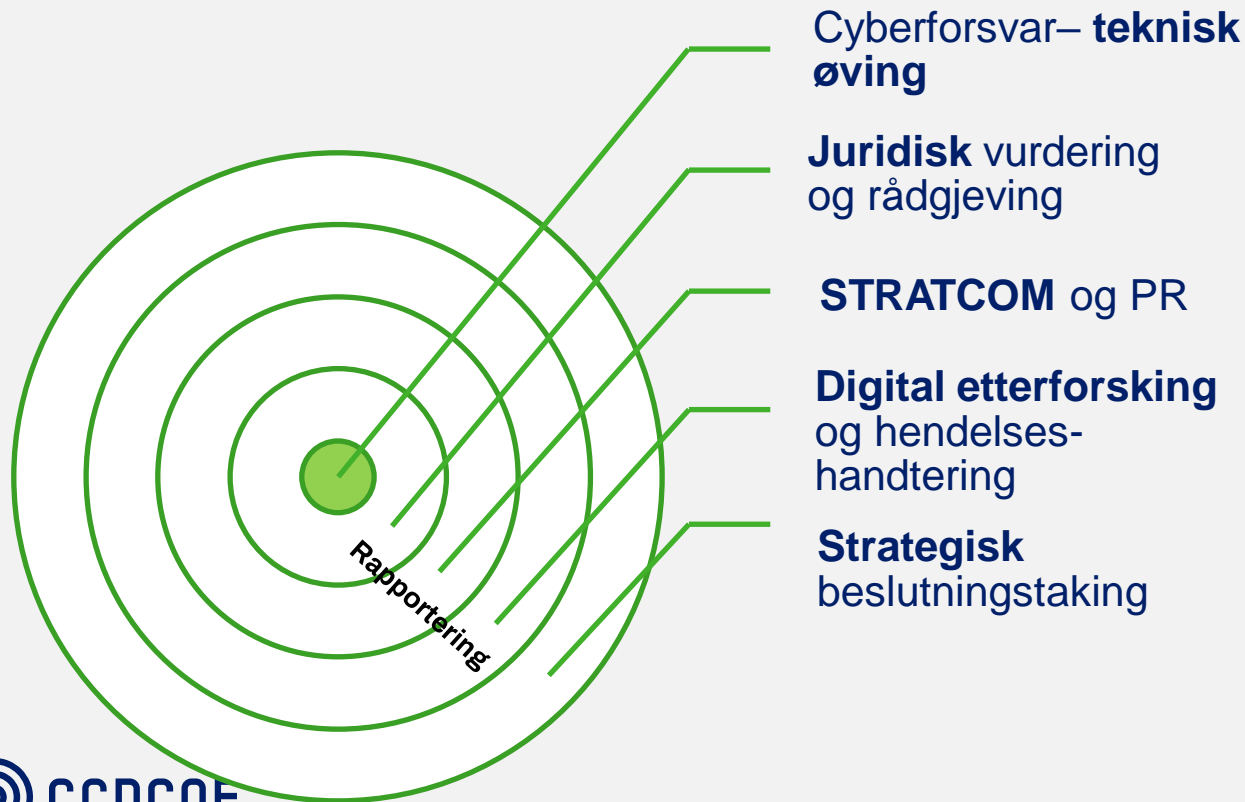
~6000

Virtuelle
system

~100000

Timar lagt ned

Øvingas samansetning

Innlemma tekniske og ikkje-tekniske utfordringar i ein integrert struktur.

erik.kursetgjerd@ccdcoe.org

CCDCOE
NATO COOPERATIVE
CYBER DEFENCE
CENTRE OF EXCELLENCE